

SPIS PROCEDUR:

1. PROCEDURA POSTĘPOWANIA W SYTUACJI WYPADKU OSÓB POZOSTAJĄCYCH POD OPIEKĄ SZKOŁY.
2. PROCEDURA POSTĘPOWANIA W SYTUACJI WYPADKU OSÓB POZOSTAJĄCYCH POD OPIEKĄ SZKOŁY PODCZAS WYCIECZEK SZKOLNYCH.
3. PROCEDURA POSTĘPOWANIA W SYTUACJI SAMOWOLNEGO OPUSZCZENIA PRZEZ UCZNIA BUDYNKU SZKOLNEGO PODCZAS ZAJĘĆ LEKCYJNYCH LUB ODDALENIA SIĘ OD GRUPY NA WYCIECZCE SZKOLNEJ.
4. PROCEDURA POSTĘPOWANIA W SYTUACJI UJAWNIENIA NA TERENIE SZKOŁY SUBSTANCJI PRZYPOMINAJĄCYCH NARKOTYK.
5. PROCEDURA POSTĘPOWANIA W SYTUACJI UZYSKANIA INFORMACJI, ŻE UCZEŃ UŻYWA ALKOHOLU LUB INNYCH ŚRODKÓW ODURZAJĄCYCH.
6. PROCEDURA POSTĘPOWANIA W SYTUACJI PODEJRZENIA, ŻE UCZEŃ NA TERENIE SZKOŁY ZNAJDUJE SIĘ POD WPŁYWEM ŚRODKÓW ODURZAJĄCYCH.
7. PROCEDURA POSTĘPOWANIA WOBEC UCZNIA - SPRAWCY CZYNU KARALNEGO (BÓJKA, POBICIE, WYMUSZENIA, KRADZIEŻ, NISZCZENIE MIENIA, RZUCANIE KAMIENIAMI LUB INNYMI PRZEDMIOTAMI W POJAZD BĘDĄCY W RUCHU).
8. PROCEDURA POSTĘPOWANIA WOBEC UCZNIA OFIARY CZYNU KARALNEGO.
9. PROCEDURA POSTĘPOWANIA W SYTUACJI, GDY NAUCZYCIEL ZOSTANIE ZAATAKOWANY PRZEZ UCZNIA.
10. PROCEDURA POSTĘPOWANIA Z DZIECKIEM SPRAWIAJĄCYM TRUDNOŚCI WYCHOWAWCZE.
11. PROCEDURA POWIADAMIANIA O ZAKŁÓCANIU TOKU LEKCJI.
12. PROCEDURA POSTĘPOWANIA W SYTUACJI PRÓBY ODBIORU DZIECKA ZE SZKOŁY PRZEZ RODZICA BĘDĄCEGO POD WPŁYWEM ALKOHOLU.
13. PROCEDURA POSTĘPOWANIA NA WYPADEK POŻARU.
14. PROCEDURA EWAKUACYJNA.
15. PROCEDURA POSTĘPOWANIA W RAZIE ATAKU LUB WTARGNIĘCIA NAPASTNIKA DO OBIEKTU SZKOŁY.
16. PROCEDURA POSTĘPOWANIA W RAZIE OSTRZAŁU.

17. PROCEDURA POSTĘPOWANIA W SYTUACJI ZAGROŻENIA PODŁOŻENIEM ŁADUNKU WYBUCHOWEGO.

18. PROCEDURA POSTĘPOWANIA W RAZIE ZAUWAŻENIA PODEJRZANEGO URZĄDZENIA LUB PAKUNKU.

19. PROCEDURA POSTĘPOWANIA W SYTUACJI ZAGROŻENIA EPIDEMIĄ.

20. PROCEDURA POSTĘPOWANIA NA WYPADEK HURAGANU, SILNYCH PODMUCHÓW WIATRU, BURZY.

21. PROCEDURA POSTĘPOWANIA W SYTUACJI ZAGROŻENIA ŚNIEŻYCĄ.

22. PROCEDURA DZIAŁANIA W PRZYPADKU STWIERDZENIA WSZAWICY.

23. PROCEDURA POSTĘPOWANIA W SZKOLE PODSTAWOWEJ NR 12 ZNAJDUJĄCEJ SIĘ NA OBSZARZE PODWYŻSZONEGO STĘŻENIA PYŁÓW POWIETRZA.

24. PROCEDURY POSTĘPOWANIA Z DZIECKIEM PRZEWLEKLE CHORYM W SZKOLE

25. PROCEDURA POSTĘPOWANIA W SYTUACJI ZAGROŻENIA CHEMICZNEGO LUB BIOLOGICZNEGO SZKOŁY

26. SYGNAŁY ALARMOWE OBOWIĄZUJĄCE W SZKOLE

1. PROCEDURA POSTĘPOWANIA W SYTUACJI WYPADKU OSÓB POZOSTAJĄCYCH POD OPIEKĄ SZKOŁY.

1. Pracownik szkoły, który powziął wiadomość o wypadku niezwłocznie: zapewnia poszkodowanemu opiekę, w szczególności sprowadzając fachową pomoc medyczną, a w miarę możliwości udzielając poszkodowanemu pierwszej pomocy.
2. O każdym wypadku zawiadamia się niezwłocznie: pielęgniarkę szkolną, rodziców (prawnych opiekunów) poszkodowanego, dyrektora szkoły, społecznego inspektora pracy.
3. O wypadku ciężkim, śmiertelnym i zbiorowym zawiadamia się niezwłocznie prokuratora i kuratora oświaty.
4. O wypadku do którego doszło w wyniku zatrucia zawiadamia się niezwłocznie państwowego inspektora sanitarnego.
5. Zawiadomień, o których mowa w ust. 3 - 4 dokonuje Dyrektor lub upoważniony przez niego pracownik szkoły.
6. Do czasu rozpoczęcia pracy przez zespół powypadkowy, zwany dalej "zespołem" dyrektor zabezpiecza miejsce wypadku w sposób wykluczający dopuszczenie osób niepowołanych.
7. Jeżeli czynności związanych z zabezpieczeniem miejsca wypadku nie może wykonać Dyrektor, wykonuje je upoważniony przez niego pracownik szkoły.
8. Dyrektor powołuje zespół powypadkowy, który przeprowadza postępowanie i sporządza dokumentację w tym protokół powypadkowy
9. W skład zespołu wchodzi społeczny inspektor pracy oraz dwóch wyznaczonych pracowników szkoły.
10. Jeżeli z jakichkolwiek powodów nie jest możliwy udział w pracach zespołu jednej z osób, o której mowa w ust. 9 Dyrektor powołuje w jej miejsce innego pracownika szkoły przeszkolonego w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy.
11. Z treścią protokołu powypadkowego zaznajamiają się rodzice (prawni opiekunowie) poszkodowanego ucznia.
12. Przewodniczący zespołu poucza poszkodowanego, jego rodziców (prawnych opiekunów) o przysługujących im prawach.
13. Protokół powypadkowy podpisują członkowie zespołu oraz Dyrektor.
14. Jeden egzemplarz protokołu powypadkowego pozostaje w szkole.
15. W ciągu 7 dni od dnia doręczenia protokołu powypadkowego rodzice poszkodowanego mogą złożyć zastrzeżenia do ustaleń protokołu.
16. Zastrzeżenia mogą dotyczyć w szczególności:
 - a) niewykorzystania wszystkich środków dowodowych niezbędnych do ustalenia stanu faktycznego;
 - b) sprzeczności istotnych ustaleń protokołu z zebrany materiał dowodowy.
17. Społeczny inspektor pracy prowadzi rejestr wszystkich wypadków i urazów uczniów jakie miały miejsce w szkole oraz podczas zajęć organizowanych przez szkołę poza jej terenem.
18. Dyrektor omawia z pracownikami szkoły okoliczności i przyczyny wypadków oraz ustala środki niezbędne do zapobiegania im.

2. PROCEDURA POSTĘPOWANIA W SYTUACJI WYPADKU OSÓB POZOSTAJĄCYCH POD OPIEKĄ SZKOŁY PODCZAS WYCIECZEK SZKOLNYCH.

1. Pracownik placówki, który dowiedział się o wypadku niezwłocznie zapewnia poszkodowanemu opiekę, w szczególności sprowadzając fachową pomoc medyczną a w miarę możliwości udzielając poszkodowanemu pierwszej pomocy.
2. O każdym wypadku zawiadamia się niezwłocznie rodziców/prawnych opiekunów oraz Dyrektora Szkoły
3. O wypadku śmiertelnym, ciężkim i zbiorowym zawiadamia się niezwłocznie prokuratora i Kuratorium Oświaty.
4. O wypadku, do którego doszło w wyniku zatrucia zawiadamia się niezwłocznie inspektora sanitarnego.
5. Zawiadomień, o których mowa w ust. 2 - 4 dokonuje kierownik wycieczki bądź upoważniony przez niego nauczyciel.
6. W przypadku wypadku śmiertelnego, ciężkiego czy zbiorowego do czasu rozpoczęcia pracy przez zespół powypadkowy, zwany dalej „zespołem” kierownik wycieczki zabezpiecza miejsce wypadku w sposób wykluczający dopuszczenie osób niepowołanych.
7. Członków zespołu powołuje kierownik wycieczki.
8. Zespół przeprowadza postępowanie powypadkowe i sporządza dokumentację powypadkową, w tym protokół powypadkowy (**Załącznik nr 1**)
9. Przewodniczący zespołu poucza poszkodowanego i jego rodziców (prawnych opiekunów) o przysługujących im prawach w toku postępowania powypadkowego.
10. Z treścią protokołu powypadkowego i innymi materiałami postępowania powypadkowego zaznajamia się rodziców (prawnych opiekunów) poszkodowanego ucznia.
11. Protokół powypadkowy podpisuje kierownik wycieczki i członkowie zespołu powypadkowego.
12. Jeden egzemplarz protokołu pozostaje w placówce.
13. W ciągu 7 dni od dnia doręczenia protokołu powypadkowego rodzice poszkodowanego mogą złożyć zastrzeżenia do ustaleń protokołu.
14. Zastrzeżenia mogą dotyczyć w szczególności;
 - a) niewykorzystania wszystkich środków dowodowych niezbędnych dla ustalenia stanu faktycznego;
 - b) sprzeczności istotnych ustaleń protokołu z zebrany materiał dowodowy.
15. Społeczny inspektor pracy - prowadzi rejestr wszystkich wypadków i urazów uczniów jakie miały miejsce w szkole oraz podczas zajęć organizowanych przez szkołę poza jej terenem.
16. Dyrektor omawia z pracownikami szkoły okoliczności i przyczyny wypadków oraz ustala środki niezbędne do zapobieżenia im.
17. Notatkę służbową dotyczącą okoliczności wypadku ucznia nauczyciel zobowiązany jest przedłożyć Dyrektorowi Szkoły i społecznemu inspektorowi pracy najpóźniej następnego dnia po powrocie z wycieczki.

3. PROCEDURA POSTĘPOWANIA W SYTUACJI SAMOWOLNEGO OPUSZCZENIA PRZEZ UCZNIĄ BUDYNKU SZKOLNEGO PODCZAS ZAJĘĆ LEKCYJNYCH LUB ODDALENIA SIĘ OD GRUPY NA WYCIECZCE SZKOLNEJ.

1. Nauczyciel, który uzyskał informację o samowolnym opuszczeniu przez ucznia terenu szkoły lub oddaleniu się od grupy na wycieczce szkolnej powiadamia wychowawcę klasy.
2. Wychowawca klasy powiadamia rodziców i pedagoga szkolnego, Dyrektora szkoły.
3. W przypadku, gdy niemożliwe jest ustalenie miejsca pobytu dziecka przez szkołę i rodziców, należy powiadomić patrol szkolny.

4. PROCEDURA POSTĘPOWANIA W SYTUACJI UJAWNIENIA NA TERENIE SZKOŁY SUBSTANCJI PRZYPOMINAJĄCYCH NARKOTYK.

1. Nauczyciel, pracownik szkoły zachowując środki ostrożności, zabezpiecza ujawnioną substancję przed dostępem osób niepowołanych, a także próbuje, o ile jest to możliwe w ramach działań pedagogicznych ustalić, do kogo znaleziona substancja należy.
2. Powiadamia o zaistniałym zdarzeniu Dyrektora Szkoły, który wzywa policję.
3. Po przyjeździe funkcjonariuszy policji niezwłocznie przekazuje ujawnioną substancję oraz wszelkie informacje dotyczące szczegółów zdarzenia.
4. Gdy nauczyciel podejrzewa, że konkretny uczeń jest w posiadaniu substancji odurzającej, algorytm postępowania powinien wyglądać następująco:
 - a) nauczyciel w obecności innej osoby (wychowawcy pedagoga, dyrektora) ma prawo żądać, aby uczeń przekazał mu tę substancję, pokazał zawartość torby szkolnej, kieszeni ubrania lub oddał mu inne przedmioty, co do których zachodzi podejrzenie, że mają związek z poszukiwaną substancją.
 - b) nauczyciel **nie ma prawa** samodzielnie wykonać czynności przeszukania odzieży ani teczki ucznia - jest to czynność zastrzeżona wyłącznie dla policji.
 - c) o swoich spostrzeżeniach nauczyciel powiadamia Dyrektora szkoły oraz rodziców (prawnych opiekunów) ucznia i wzywa ich do osobistego stawiennictwa.
 - d) w przypadku, gdy uczeń mimo wezwania, odmawia przekazania nauczycielowi substancji i pokazania zawartości teczki, szkoła wzywa policję, która przeszukuje odzież i przedmioty należące do ucznia oraz zabezpiecza znalezioną substancję i zabiera ją do ekspertyzy .
 - e) jeśli uczeń dobrowolnie wyda substancję, nauczyciel jest zobowiązany powiadomić policję, której należy przekazać zabezpieczoną substancję. Wcześniej nauczyciel powinien spróbować ustalić, w jaki sposób i od kogo uczeń ją nabył.
 - f) nauczyciel dokumentuje całe zdarzenie, sporządzając możliwie dokładną notatkę, w której zapisuje zarówno ustalenia, jak i swoje spostrzeżenia.

5. PROCEDURA POSTĘPOWANIA W SYTUACJI UZYSKANIA INFORMACJI, ŻE UCZEŃ UŻYWA ALKOHOLU LUB INNYCH ŚRODKÓW ODURZAJĄCYCH.

1. Nauczyciel niezwłocznie przekazuje uzyskaną informację wychowawcy klasy.
2. Wychowawca informuje o fakcie pedagoga i Dyrektora Szkoły.
3. Wychowawca wzywa do szkoły rodziców (prawnych opiekunów) ucznia.
4. Przeprowadza rozmowę z rodzicami i uczniem w obecności rodziców.
5. W przypadku potwierdzenia informacji, zobowiązuje ucznia do zaniechania negatywnego postępowania, rodziców zaś do szczególnego nadzoru nad dzieckiem.
6. Pedagog może zaproponować rodzicom skierowanie dziecka do specjalistycznej placówki i wzięcie przez nie udziału w programie terapeutycznym.
7. Jeżeli rodzice odmawiają współpracy lub nie stawiają się w szkole, a z wiarygodnych źródeł nadal napływają informacje o przejawach demoralizacji ich dziecka, szkoła pisemnie powiadamia o zaistniałej sytuacji Sąd Rodzinny lub policję.
8. Szkoła powiadamia sąd lub policję, jeżeli wykorzysta wszystkie dostępne jej środki oddziaływań wychowawczych (rozmowa z rodzicami, ostrzeżenie ucznia, spotkania z pedagogiem, psychologiem), a ich zastosowanie nie przynosi oczekiwanych rezultatów.

6. PROCEDURA POSTĘPOWANIA W SYTUACJI PODEJRZENIA, ŻE UCZEŃ NA TERENIE SZKOŁY ZNAJDUJE SIĘ POD WPŁYWEM ŚRODKÓW ODURZAJĄCYCH.

1. Nauczyciel niezwłocznie powiadamia wychowawcę klasy o swoich przypuszczeniach.
2. Odizolowuje ucznia od reszty klasy, ale ze względów bezpieczeństwa nie pozostawia go samego; stwarza warunki, w których nie będzie zagrożone życie ani zdrowie ucznia.
3. Wzywa lekarza w celu stwierdzenia, czy uczeń znajduje się pod wpływem alkoholu lub narkotyków i - ewentualnie - udziela uczniowi pomocy przedmedycznej.
4. Zawiadamia o tym fakcie Dyrektora Szkoły oraz rodziców (prawnych opiekunów), których zobowiązuje do niezwłocznego odebrania ucznia ze szkoły .
5. Gdy rodzice (prawni opiekunowie) odmówią odebrania dziecka, o pozostaniu ucznia w szkole, przewiezieniu go do placówki służby zdrowia bądź przekazaniu go do dyspozycji funkcjonariuszom policji decyduje lekarz, po ustaleniu aktualnego stanu zdrowia ucznia i w porozumieniu z Dyrektorem Szkoły.
6. Szkoła zawiadamia najbliższą jednostkę policji, gdy rodzice ucznia będącego pod wpływem alkoholu odmawiają przyjscia do szkoły, a uczeń jest agresywny bądź swoim zachowaniem daje powód do zgorszenia albo zagraża życiu lub zdrowiu innych osób.

7. PROCEDURA POSTĘPOWANIA WOBEC UCZNIĄ - SPRAWCY CZYNU KARALNEGO (BÓJKA, POBICIE, WYMUSZENIA, KRADZIEŻ, NISZCZENIE MIENIA, RZUCANIE KAMIENIAMI LUB INNYMI PRZEDMIOTAMI W POJAZD BĘDĄCY W RUCHU).

1. Niezwłoczne powiadomienie Dyrektora Szkoły i pedagoga szkolnego o czynie popełnionym przez ucznia.
2. Niezwłoczne powiadomienie policji w przypadku, gdy sprawa jest poważna (np. rozbój, uszkodzenie ciała itp.) lub w przypadku, gdy nieletni sprawca nie jest uczniem szkoły i jego tożsamość nie jest znana. W innych przypadkach powiadomienie policji może nastąpić później, np. w formie pisemnej
3. Ustalenie okoliczności czynu oraz ewentualnych świadków zdarzenia, zabezpieczenie materiału dowodowego.
4. W przypadku, gdy sprawca jest znany i przebywa na terenie szkoły, przekazanie go pod opiekę Dyrektora Szkoły lub pedagoga szkolnego.
5. Powiadomienie rodziców ucznia.

8. PROCEDURA POSTĘPOWANIA WOBEC UCZNIĄ OFIARY CZYNU KARALNEGO.

1. Udzielenie pierwszej pomocy przedmedycznej lub wezwanie lekarza, jeśli ofiara doznała obrażeń.
2. Niezwłoczne powiadomienie Dyrektora Szkoły i pedagoga szkolnego.
3. Powiadomienie rodziców ucznia.
4. Niezwłoczne wezwanie policji w przypadku, gdy istnieje konieczność profesjonalnego zabezpieczenia śladów przestępstwa, ustalenia okoliczności i ewentualnych świadków zdarzenia. W innych przypadkach powiadomienie policji może nastąpić później, np. w formie pisemnej.

9. PROCEDURA POSTĘPOWANIA W SYTUACJI, GDY NAUCZYCIEL ZOSTANIE ZAATAKOWANY PRZEZ UCZNIĄ.

1. Dbaj o własne bezpieczeństwo. Opuść miejsce zdarzenia, zwołaj pomoc z zewnątrz. W razie potrzeby zawiadom pogotowie i policję. Także nauczyciel ma prawo do obrony koniecznej.
2. Zrelacjonuj zajście. Należy jak najbardziej szczegółowo zapamiętać przebieg zajścia. Można zapisać szczegóły, sfotografować miejsce (obraźliwe napisy), zabezpieczyć listy z pogrózkami.
3. Skontaktuj się z bliskimi.
4. Zgłoś zajście Dyrektorowi Szkoły.
5. Skorzystaj z pomocy fachowych poradni.
6. Poinformuj wszystkich nauczycieli. Grono pedagogiczne powinno absolutnie wesprzeć ofiarę.

7. Potęp czyn, nie sprawcę. Dyrektor Szkoły powinien powiedzieć sprawcy, że jest to czyn karalny. Należy dążyć do tego, aby sprawca zadośćuczynił ofierze.
8. Zawiadom Kuratorium Oświaty. W ciągu 24 godzin należy zgłosić wydarzenie władzom oświatowym

10. PROCEDURA POSTĘPOWANIA Z DZIECKIEM SPRAWIAJĄCYM TRUDNOŚCI WYCHOWAWCZE.

1. Planowanie i koordynowanie udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej dziecku w szkole jest zadaniem pedagoga przy współpracy z wychowawcą klasy.
2. Nauczyciel w trakcie sytuacji niepożądanego zachowania dziecka lub tuż po jej zakończeniu reaguje na nią natychmiast, informując dziecko, że określone zachowanie jest niewłaściwe.
3. Jeżeli zdarzenie ma charakter incydentalny kontakt nauczyciela z rodzicami jest jednostkowy i następuje w relatywnie krótkim czasie od pojawienia się zachowania niepożądanego, np. tego samego dnia, w trakcie odbierania dziecka ze szkoły.
4. W przypadku powtarzających się nieprawidłowych zachowań dziecka informacja przekazywana jest zarówno rodzicom (prawnym opiekunom), pedagogowi szkolnemu i wychowawcy.
5. Wychowawca lub nauczyciel przedmiotu, na którym dziecko sprawia trudności systematycznie informuje rodziców o zaistniałych sytuacjach i wspólnie ustalają plan wspierania dziecka.
6. Jeśli działania pedagoga i wychowawcy nie przynoszą zamierzonych rezultatów o trudnościach z dzieckiem powiadamiany jest Dyrektor Szkoły. Organizowane jest spotkanie w poszerzonym gronie celem ustalenia strategii działania.

11. PROCEDURA POWIADAMIANIA O ZAKŁÓCANIU TOKU LEKCJI.

Poprzez zakłócenie toku lekcji rozumieć należy wszelkie działania uczniów uniemożliwiające normalną realizację jednostki dydaktycznej lub wychowawczej. Zakłócenie toku lekcji może być także wynikiem zagrożenia powstałego w sali bądź na piętrze, niezwiązanego bezpośrednio z zachowaniem i działaniami uczniów.

1. Jeżeli zachowanie pojedynczego ucznia lub kilku uczniów nie pozwala nauczycielowi na normalną realizację lekcji, wysyła on przewodniczącego samorządu klasowego z informacją do pedagoga szkolnego, a w przypadku gdy go nie zastanie, do sekretariatu szkoły. Sekretariat zobowiązany jest do natychmiastowego poinformowania dyrekcji o zaistniałej sytuacji.

2. Nauczyciel uczący może również skorzystać w tej sytuacji z pomocy pracownika niepedagogicznego obsługującego dane piętro. Pracownik ten jest zobowiązany do udzielenia nauczycielowi wszelkiej pomocy.
3. Pedagog szkolny zobowiązany jest do udania się do sali wskazanej przez nauczyciela i do ustalenia przeszkadzających uczniów, a w razie konieczności do zabrania ich z sali lekcyjnej do odrębnego pomieszczenia, np. do pokoju pedagoga lub – w uzasadnionych przypadkach – do gabinetu Dyrektora Szkoły.
4. Pedagog szkolny przeprowadza z uczniami rozmowę i ustala konsekwencje zachowania, w zależności od popełnionego wykroczenia.
5. Jeżeli uczeń w sposób poważny naruszył zasady obowiązujące w szkole pedagog lub wychowawca powiadamia rodziców ucznia o jego zachowaniu.
6. Jeżeli uczeń w rażący sposób złamał zasady, pedagog powiadamia Dyrektora Szkoły i wzywa rodziców do natychmiastowego przybycia do szkoły.
7. Jeżeli przyczyną zakłócenia toku lekcji były przypadki określone w innych procedurach – postępować należy wg tych procedur.
8. Nie należy zakłócać toku lekcji innym nauczycielom (np. wychowawcom, których uczniowie aktualnie popełnili wykroczenie).

12. PROCEDURA POSTĘPOWANIA W SYTUACJI PRÓBY ODBIORU DZIECKA ZE SZKOŁY PRZEZ RODZICA BĘDĄCEGO POD WPŁYWEM ALKOHOLU.

1. W sytuacji podejrzenia, że rodzic (prawny opiekun) ucznia może być pod wpływem alkoholu nauczyciel natychmiast powinien zgłosić ten fakt dyrektorowi szkoły lub innej osobie go zastępującej.
2. Dziecko pozostaje pod opieką nauczyciela do czasu podjęcia innej decyzji.
3. W miarę możliwości nauczyciel kontaktuje się z innymi pełnoletnimi członkami rodziny i powiadamia ich o sytuacji i konieczności odbioru dziecka ze szkoły.
4. W przypadku braku możliwości odbioru dziecka przez inną osobę z rodziny Dyrektor Szkoły powiadamia policję.

13. PROCEDURA POSTĘPOWANIA NA WYPADEK POŻARU.

1. W przypadku powstania i zauważeniu pożaru każda osoba przebywająca w budynku szkoły zobowiązana jest zaalarmować natychmiast:
 - a) STRAŻ POŻARNĄ: - tel. 998 lub 112.
 - b) Dyrektora Szkoły lub osobę go zastępującą.
 - c) Kierownika Gospodarczego lub osobę go zastępującą:
2. Osoby wymienione w pkt 1 - powiadamiają wszystkimi dostępnymi środkami osoby znajdujące się w poszczególnych częściach budynku o występującym zagrożeniu i podjętych decyzjach w zakresie ewakuacji.

3. Do chwili przyjazdu jednostek straży pożarnej akcją gaśniczą kieruje Dyrektor Szkoły, a w czasie jego nieobecności osoba wyznaczona.

Osoby te odpowiedzialne są za;

a) ogłoszenie alarmu pożarowego,

b) zarządzenie ewakuacji

c) powiadomienie straży pożarnej,

d) stwierdzenie i sprawdzenie, czy wszystkie osoby opuściły zagrożone pomieszczenie.

4. W godzinach nocnych (lub po zakończeniu zajęć szkolnych) obowiązki, o których mowa w pkt. 3, realizuje dozorca.

5. W przypadku wystąpienia dużego zadymienia i braku możliwości ewakuowania się klatką schodową należy uszczelnić drzwi do pomieszczeń w których się znajdujemy (najlepiej zmoczonym materiałem) i zająć miejsca przy oknach w niższych partiach pomieszczenia z dala od miejsca pożaru, przysłaniając drogi oddechowe najlepiej zmoczonym materiałem i oczekiwać w spokoju na przybycie jednostek straży pożarnej.

6. W przypadku **wystąpienia dużego zadymienia dróg ewakuacyjnych** należy poruszać się w pozycji pochylonej, starając się trzymać głowę jak najniżej ze względu na mniejsze zadymienie panujące w dolnych partiach pomieszczeń i dróg ewakuacyjnych. Usta i drogi oddechowe należy w miarę możliwości zasłaniać chustką, rękawem lub innym materiałem najlepiej zamoczonym w wodzie. Sposób ten ułatwia oddychanie. Podczas ruchu przez mocno zadymione odcinki dróg ewakuacyjnych należy poruszać się wzdłuż ścian aby nie stracić orientacji co do kierunku ruchu.

7. Przystąpić do ewakuacji osób zachowując opanowanie i spokój oraz prowadzić akcję gaśniczą środkami będącymi na wyposażeniu budynku.

8. W pierwszej kolejności udzielać pomocy osobom poszkodowanym i o ograniczonej zdolności poruszania się oraz przydzielić im opiekunów.

9. Uczniowie wyznaczonymi drogami ewakuacji opuszczają budynek Szkoły pod nadzorem nauczyciela prowadzącego w danym momencie w danej grupie zajęcia a podczas przerwy ewakuację rozpoczynają nauczyciele dyżurujący a następnie poszczególne grupy przejmują nauczyciele mający rozpocząć w danej grupie zajęcia po przerwie.

10. Po zakończeniu ewakuacji należy dokładnie sprawdzić, czy wszyscy opuścili poszczególne pomieszczenia na terenie objętym ewakuacją. Przy niezgodności stanu osobowego osób ewakuowanych z ilością osób przebywających w obiekcie, należy ten fakt natychmiast zgłosić kierującemu akcją ratowniczą.

11. Wszystkie osoby przebywające w Szkole, obowiązują wykonywanie poleceń osoby kierującej akcją.

12. Przy likwidacji źródła ognia kierować się następującymi wskazówkami:

a) w pierwszej kolejności ratować ludzi,

b) w miarę możliwości wyłączyć dopływ prądu elektrycznego,

c) użyty podręczny sprzęt gaśniczy musi być odpowiedni do rodzaju pożaru (A, B, C),

tj. palących się materiałów,

- d) nie gasić wodą (hydrant wewnętrzny) urządzeń elektrycznych będących pod napięciem,
- e) w miarę możliwości usunąć palne materiały oraz cenne dokumenty i urządzenia ze strefy rozprzestrzeniania się pożaru,
- f) nie otwierać bez niezbędnej potrzeby okien i drzwi (dopływ powietrza powoduje dynamiczny rozwój pożaru),
- g) nie podejmować działań powodujących ryzyko utraty zdrowia lub życia ludzi.

13. Wszystkim użytkownikom oraz ewentualnym najemcom pomieszczeń Szkoły **nie wolno:**

- a) oddalać się z miejsca ewakuacji bez zezwolenia osoby kierującej akcją ratowniczo - gaśniczą, jeżeli pozostanie w miejscu nie zagraża ich życiu.

ZABEZPIECZENIE POGORZELISKA

1. Zarządzający obiektem lub osoba go zastępująca jest odpowiedzialna za:
 - a) zabezpieczenie miejsca pożaru i wystawienie posterunku pogorzeliiskowego w celu zapobieżenia powstaniu pożaru wtórnego,
 - b) przystąpienie do uporządkowania pogorzeliiska po zakończeniu działalności komisji powołanej do ustalenia okoliczności i przyczyn powstania i rozprzestrzeniania pożaru.

14. PROCEDURA EWAKUACYJNA.

W zakresie procedur organizacji ewakuacji ustala się następujące warianty opuszczenia obiektu uwzględniające kolejność opuszczania pomieszczeń, kondygnacji oraz osoby odpowiedzialne za przestrzeganie ustalonych scenariuszy postępowania.

1. W przypadku wystąpienia zagrożenia powodującego konieczność przeprowadzenia ewakuacji osób i mienia z budynku Szkoły, podejmuje Dyrektor Szkoły a w razie jego nieobecności osoba wyznaczona przez niego.
2. Pomieszczenia szkoły zlokalizowane są na parterze i piętrze w związku z powyższym ewakuacja będzie prowadzona pośrednio na parter a następnie bezpośrednio na zewnątrz poprzez drzwi ewakuacyjne zgodnie z planem ewakuacyjnym.
 - 2a. Podczas ewakuacji drzwi do Sal należy zamknąć (nie na klucz) a klucze pozostawić w drzwiach.
3. Osobami odpowiedzialnymi za ewakuację poszczególnych grup dzieci w tym osób niepełnosprawnych są prowadzący w danym czasie zajęcia. Osobami wspierającymi ewakuację są nauczyciele współorganizujący kształcenie uczniów w poszczególnych klasach. Po opuszczeniu swojej strefy prowadzący w danym czasie zajęcia meldują

kierującemu akcją ratowniczą (do przyjazdu straży pożarnej kierującym jest Dyrektor lub osoba przez niego upoważniona), czy wszyscy opuścili zagrożoną strefę.

3a. Nauczyciele, którzy nie mają pod opieką uczniów oraz pracownicy niebędący nauczycielami włączają się do ewakuacji uczniów niepełnosprawnych ruchowo z Sal znajdujących się na piętrze, pawilonie oraz na parterze budynku szkoły.

3b. Wychowawcy klas w pierwszym tygodniu września mają obowiązek podać w Sekretariacie Szkoły listę uczniów niepełnosprawnych ruchowo, z orzeczeniami PPP lub z ograniczeniami ruchowymi (czasowe poruszanie się o kulach, ortezy itp.). Wychowawcy uaktualniają listę na bieżąco przez cały rok szkolny.

3c. Aktualna lista uczniów z różnymi rodzajami niepełnosprawności znajduje się w Sekretariacie Szkoły.

3d. Osobami odpowiedzialnymi za sprawdzenie toalet są pracownicy obsługi.

4. Ustala się następujące miejsca koncentracji dzieci i personelu ewakuowanego poza budynkiem:

a) podczas niekorzystnych warunków atmosferycznych (mróz, śnieg, opady deszczu) boisko szkolne,

b) podczas komfortowych warunków atmosferycznych (ciepło, słońce) boisko szkolne.

c) po wcześniejszym komunikacie słownym: **Przedszkole nr 129, Raj na Skarpie, ul. Jazdów 10B, 00-001 Warszawa.**

5. Zapewnienie opieki nad grupami dzieci powierza się nauczycielom i opiekunom prowadzącym w danym czasie zajęcia z poszczególnymi grupami.

6. Osobą odpowiedzialną za zapewnienie opieki medycznej jest pielęgniarka szkolna oraz inne osoby wyznaczone przez Dyrektora Szkoły.

7. Osobą odpowiedzialną za otwarcie wszystkich wyjść ewakuacyjnych jest kierownik gospodarczy lub inny pracownik obsługi wyznaczony przez Dyrektora Szkoły.

8. Osobą odpowiedzialną za wyłączenie głównego zasilania oraz głównego zaworu gazu jest kierownik gospodarczy lub inny pracownik obsługi wyznaczony przez Dyrektora Szkoły.

9. Osobą odpowiedzialną za sprawdzenie, czy wszystkie osoby opuściły ewakuowany teren jest Dyrektor Szkoły lub inna osoba upoważniona przez Dyrektora Szkoły.

10. W przypadku wystąpienia zagrożenia powodującego konieczność przeprowadzenia ewakuacji osób i mienia z budynku Szkoły, podejmuje Dyrektor Szkoły, a w czasie jego nieobecności osoba wyznaczona przez niego.

11. Organizację ewakuacji uczniów i personelu w Szkole Podstawowej nr 12 w Warszawie przeprowadza się według wytycznych zawartych w **Załączniku nr 2**.

15. PROCEDURA POSTĘPOWANIA W RAZIE ATAKU LUB WTARGNIĘCIA NAPASTNIKA DO OBIEKTU SZKOŁY „AKTYWNY STRZELEC”.

1. Wykonuj polecenia napastników, jeśli padną strzały, natychmiast połów się twarzą do ziemi, ochraniając rękami głowę. Jeśli zdołasz, połów na ziemi dzieci i osoby niepełnosprawne.
2. W razie strzelaniny pozostań na podłodze, jeśli możesz znajdź solidną osłonę, nie wyglądaj przez okna i drzwi.
3. Gdy nie ryzykujesz wykrycia przez napastników, powiadom policję, uruchom system alarmowy.
4. Wobec napastników nie bądź bohaterem, nie prowokuj agresji.
5. Nie wykonuj gwałtownych ruchów, samowolnie nie odbieraj dzwoniących telefonów.
6. W miarę możliwości zapamiętaj przebieg ataku, sprawców, ich uzbrojenie i miejsca, w których przebywali - twoje informacje pomogą policji. Nigdy jednak nie wpatruj się długo i uporczywie w napastnika.
7. Jeśli wykonanie żądanych przez napastnika czynności jest niemożliwe, poinformuj go o tym.
8. Nigdy nie utrudniaj napastnikom ucieczki.

Podczas ataku przestrzegaj następujących zasad!

- nie okazuj agresji,
- postaraj się zachowywać spokojnie,
- staraj nie odwracać się tyłem do terrorystów,
- nie okazuj widocznego strachu,
- nie wpatruj się natarczywie w terrorystów,
- nie dyskutuj z nimi,
- nie komentuj ich zachowania i wypowiedzi,
- nie kłam i nie staraj się oszukiwać,
- nie zgłaszaj się do niczego na ochotnika,
- nie zwracaj uwagi na siebie,
- nie bądź usłużny wobec terrorystów, nie stwarzaj wrażenia podlizywania się, nie przebywaj dłużej w pobliżu drzwi i okien,
- zawsze jedz i pij, jeśli pozwalają,
- w razie szturmowania przez terrorystów rób, co każą szturmowcy, nie pomagaj bez polecenia,
- po akcji podporządkuj się procedurom specjalnym, udziel wszelkich możliwych

informacji podczas składania zeznań.

- Organizację postępowania uczniów i personelu w Szkole Podstawowej nr 12 w Warszawie podczas Alarmu „AKTYWNY STRZELEC” przeprowadza się według wytycznych zawartych w **Załączniku nr 3**.

16. PROCEDURA POSTĘPOWANIA W RAZIE OSTRZAŁU.

1. Wykonuj polecenia napastnika;
2. Jeśli padną strzały natychmiast nakaż wszystkim położyć się na podłodze twarzą do ziemi ochraniając rękami głowę, jeśli możesz ukryj się za solidną osłoną;
3. Wobec napastników nie bądź bohaterem, nie prowokuj agresji, nie zgłaszaj się do niczego na ochotnika;
4. W miarę możliwości zapamiętaj przebieg ataku, ilość sprawców, uzbrojenie itp.
5. Jeżeli terroryści wydają polecenia, dopilnuj, aby uczniowie wykonywali je spokojnie – ruch może zwiększyć agresję napastników.
6. Jeśli to możliwe, zadzwoń pod jeden z numerów alarmowych.

UWAGA! Nie rozłączaj się i staraj się, jeśli to możliwe, na bieżąco relacjonować sytuację.

7. W chwili podjęcia działań zmierzających do uwolnienia, dopilnuj, aby uczniowie wykonywali wszystkie polecenia grupy antyterrorystycznej.
8. Jeśli to możliwe, udziel pierwszej pomocy przedmedycznej poszkodowanym, gdy nie ma to wpływu na twoje bezpieczeństwo ani bezpieczeństwo innych osób.

17. PROCEDURA POSTĘPOWANIA W SYTUACJI ZAGROŻENIA PODŁOŻENIEM ŁADUNKU WYBUCHOWEGO.

1. Nigdy nie lekceważ wiadomości o podłożeniu ładunku wybuchowego.
2. Jeśli groźba została przekazana telefonicznie, nigdy nie odkładaj pierwszy/a słuchawki. Zapamiętaj jak najwięcej słuchając uważnie, spróbuj zapisać informację. Jeśli masz taką możliwość i odpowiedni telefon - nagraj rozmowę,
3. Sprawdź czy zidentyfikował się numer telefonu, jeśli masz taką możliwość, zapisz go.
4. Postaraj się ustalić, czy dzwoniącym jest osoba dorosła czy uczeń.
5. Natychmiast poinformuj o przebiegu zdarzenia Dyrektora Szkoły.
6. Dyrektor powinien ocenić, czy należy ogłosić ewakuację zagrożonego budynku.
7. Jeśli zagrożony jest jeden konkretny budynek, należy ewakuować także budynki przyległe.
8. Użyj telefonów wewnętrznych, osobistego powiadomienia przez wyznaczone osoby w celu ewakuacji zagrożonych pomieszczeń.
9. Jeśli zachodzi konieczność ewakuacji całej szkoły uruchom alarm pożarowy.

10. Dyrektor może także zdecydować o powiadomieniu straży pożarnej i policji, organu prowadzącego, jeśli w jego opinii jest to uzasadnione.
11. Do zajęć szkolnych należy powrócić po przeszukaniu budynku i uzyskaniu zapewnienia ze strony właściwych służb, że jest bezpieczny.
12. Nie nadawaj zdarzeniu rozgłosu większego niż jest to konieczne.
13. Jeśli otrzymałeś powiadomienie o groźbie podłożenia ładunku wybuchowego za pośrednictwem policji lub innej instytucji, postępuj zgodnie z punktami od 7 do 10.
14. Groźbę pisemną zabezpiecz tak, aby nikt jej nie zniszczył, przekaż policji i postępuj zgodnie z punktami procedury od 5 do 10.
15. Osoba odbierająca telefon/groźbę, powinna jak najszybciej napisać notatkę o otrzymaniu groźby podłożeniu ładunku wybuchowego (data, godzina, nr telefonu jeśli zidentyfikował się, kogo powiadomiliśmy)
16. Jeśli zobaczysz podejrzaną paczkę (przedmiot) nie dotykaj i nie przenoś jej – zajmą się tym odpowiednie służby. Natychmiast powiadom Dyrektora Szkoły, postępuj zgodnie z punktami od 5 do 10.

18. PROCEDURA POSTĘPOWANIA W RAZIE ZAUWAŻENIA PODEJRZANEGO URZĄDZENIA LUB PAKUNKU.

1. Nie dotykaj go i nie zbliżaj się bezpośrednio do niego.
2. Niezwłocznie powiadom o zaistniałym zagrożeniu przełożonych i odpowiednie służby.
3. Zadbaj, aby nikt nie dotykał ani nie zbliżał się do urządzenia lub pakunku.
4. Zachowaj spokój.
5. Izoluj to miejsce
- 5a. Miejsce, w którym zauważyłeś podejrzaną urządzenie lub pakunek oznacza Kierownik gospodarczy lub inny pracownik obsługi wyznaczony przez Dyrektora Szkoły za pomocą białą-czerwonej taśmy.
6. Ściśle stosuj się do poleceń osoby kierującej akcją oraz do poleceń służb.
7. Ściśle wykonuj polecenia otrzymane od policji i przełożonych.
8. Zadbaj o to, aby wszystkie osoby mające kontakt z podejrzaną przesyłką zostały odizolowane i pozostały w wyznaczonym miejscu do chwili, gdy zostaną zwolnione przez kierujących akcją.
9. Wszystkie osoby mające lub mogące mieć kontakt z przesyłką muszą być izolowane, ale nie można ich zostawić bez nadzoru.
10. Miejsce izolacji wyznacza Dyrektor Szkoły lub jego zastępca.
11. Organizację ewakuacji uczniów i personelu w Szkole Podstawowej nr 12 w Warszawie przeprowadza się według wytycznych zawartych w **Załączniku nr 2**.

19. PROCEDURA POSTĘPOWANIA W SYTUACJI ZAGROŻENIA EPIDEMIA.

1. Nie lekceważyć żadnych informacji na temat ewentualnych chorób.
2. Uważnie obserwować uczniów wykazujących objawy chorobowe.
3. W przypadku niepokojących objawów u ucznia należy zawiadomić pielęgniarkę szkolną i dyrektora szkoły.
4. Ucznia z objawami należy odizolować od osób zdrowych umieszczając go w pomieszczeniu, gdzie nie przebywają inne zdrowe osoby pod opieką pielęgniarki lub innej wyznaczonej osoby.
5. O zaistniałej sytuacji należy powiadomić rodziców/prawnych opiekunów chorego ucznia. W przypadku objawów o niewielkim nasileniu powiadomić rodziców/prawnych opiekunów o konieczności odebrania ucznia ze szkoły, a w przypadku ciężkiego zachorowania odesłać ucznia transportem sanitarnym do szpitala zakaźnego w porozumieniu z rodzicami/prawnymi opiekunami.
6. Powiadomić Państwową Inspekcję Sanitarną i Państwowy Zakład Higieny oraz pozostałe instytucje.
7. Sprawdzić możliwości szybkiego kontaktu z rodzicami uczniów i zawiadomić ich o wystąpieniu choroby.
8. Zadbać o ciągły dostęp środków higienicznych w toaletach.
9. Prowadzić aktywną politykę profilaktyczną poprzez dostarczanie materiałów informacyjnych, oraz promować w szkole zachowania zmniejszające prawdopodobieństwo zakażenia.

20. PROCEDURA POSTĘPOWANIA NA WYPADEK HURAGANU, SILNYCH PODMUCHÓW WIATRU, BURZY.

1. Nasłuchuj w lokalnych środkach masowego przekazu komunikatów meteorologicznych Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej o zagrożeniu.
2. Sprawdź, czy masz możliwości szybkiego kontaktu z rodzicami (prawnymi opiekunami) uczniów.
3. Sprawdź zabezpieczenie otworów drzwiowych, okiennych wentylacyjnych itp.
4. W sytuacji zagrożenia kierownik gospodarczy lub inna osoba wyznaczona przez Dyrektora Szkoły wyłącza dopływ energii elektrycznej, gazu i wody.
5. Podczas silnych wiatrów i huraganu pod żadnym pozorem nie dopuść do przebywania uczniów i pracowników na najwyższych kondygnacjach budynku szkoły. Najbardziej narażone na żywioł są poszycia dachowe i ściany, na których opiera się konstrukcja dachowa.
6. Dzieci znajdujące się na terenie szkoły pozostają pod opieką nauczycieli do momentu ustania zagrożenia lub do momentu odbioru ich przez rodziców/opiekunów prawnych
7. W miarę możliwości dokumentuj swoje działania.

21. PROCEDURA POSTĘPOWANIA W SYTUACJI ZAGROŻENIA ŚNIEŻYCĄ.

1. Słuchaj uważnie komunikatów meteorologicznych oraz komunikatów właściwych Zespołów Zarządzania Kryzysowego i dostosuj swoje działania do ich zarządzeń.
2. Sprawdź czy masz możliwość szybkiego kontaktu z rodzicami (prawnymi opiekunami) uczniów.
3. Uczul rodziców (prawnych opiekunów), aby w czasie silnych opadów śniegu nie posyłali dzieci do szkoły.
4. Dzieci przebywające na terenie szkoły pozostają pod opieką nauczyciela do czasu zakończenia śnieżycy, lub odbioru ich przez rodziców/opiekunów prawnych.
5. Sprawdź, czy działa system grzewczy.
6. W miarę możliwości dokumentuj swoje działania.

22. PROCEDURA DZIAŁANIA W PRZYPADKU STWIERDZENIA WSZAWICY

1. Pielęgniarka lub osoba do tego upoważniona przeprowadza kontrolę czystości głowy zapewniając poszanowanie zasady intymności (kontrola pojedynczo w gabinecie).
2. Pielęgniarka szkolna niezwłocznie informuje Dyrektora Szkoły o wynikach kontroli i skali zjawiska.
3. Pielęgniarka zawiadamia rodziców dzieci, u których stwierdzono wszawicę, o konieczności podjęcia natychmiastowych zabiegów higienicznych skóry głowy. Jeśli zajdzie taka potrzeba informuje też rodziców o sposobie działań oraz konieczności poddania się tej kuracji przez wszystkich domowników.
4. Na polecenie Dyrektora Szkoły wychowawcy przekazują rodzicom/prawnym opiekunom informację o wystąpieniu wszawicy prosząc o regularną kontrolę czystości głowy oraz informując ich, iż w przypadku wystąpienia wszawicy u ich dzieci, powinni zatrzymać je w domu i poddać kuracji.
5. Po upływie kilku dni pielęgniarka szkolna przeprowadza ponowną kontrolę czystości głowy uczniów.

23. PROCEDURA POSTĘPOWANIA W SZKOLE PODSTAWOWEJ NR 12 ZNAJDUJĄCEJ SIĘ NA OBSZARZE PODWYŻSZONEGO STĘŻENIA PYŁÓW POWIETRZA

(Postępowanie systemowe)

1. Wyznaczony pracownik szkoły sprawdza około godz. 10.30. krótkoterminową prognozę jakości powietrza (<http://sojp.wios.warszawa.pl/krotkoterminowa-prognoza>),
2. Na podstawie wskazań zanieczyszczeń powietrza na dany dzień, **sekretarz szkoły** umieszcza informację na tablicy ogłoszeń, zgodnie z sześciostopniową skalą

jakości powietrza. (Proponuje się korzystanie z modułu pn. „Max 1h”, który prognozuje maksymalne jednogodzinne stężenie danego dnia)

3. Przy zanieczyszczeniu do 2,5 PM, kiedy wyniki pomiarów powietrza obejmują poziom jego jakości określany jako dobry i bardzo dobry, uczniowie wychodzą na zewnątrz szkoły i przebywają bez ograniczeń,

4. W przypadku poziomu określanego jako umiarkowany, zaleca się skrócenie (np. do 30 min.) czasu pobytu dzieci poza terenem budynku szkoły i ograniczenie aktywności fizycznej wymagającej wysiłku na otwartej przestrzeni.

5. W przypadku planowanych wyjść uczniów z budynku szkoły w ramach lekcji **nauczycielom WF, świetlicy i edukacji wczesnoszkolnej** zaleca się sprawdzenie prognozy jakości powietrza odpowiednio do czasu wyjścia.

6. W uzasadnionych przypadkach, przed podjęciem decyzji o możliwości przebywania dzieci na zewnątrz, możliwe jest odniesienie danych prognozowanych do bieżących wyników ze stacji monitoringu jakości powietrza. Zaleca się wykorzystanie wyników pomiarów jakości powietrza, które podawane są na bieżąco: na portalu GIOŚ (<http://powietrze.gios.gov.pl>), w aplikacji na smartfony (Jakość powietrza w Polsce), a także na stronie Systemu Oceny Jakości Powietrza w województwie mazowieckim (<http://sojp.wios.warszawa.pl>).

7. Stosowanie się do powyższych zaleceń nie zwalnia z obowiązków wynikających z ogłaszanych przez Wojewódzkie Centrum Zarządzania Kryzysowego/ Wojewódzki Zespół Zarządzania Kryzysowego ostrzeżeń o złej jakości powietrza.

8. Ogłoszenie alertu o zanieczyszczeniu powietrza oznacza dla dzieci bezwzględne pozostanie w budynku szkoły. Podczas alarmu smogowego nauczyciele szkoły nie będą organizować zajęć dla dzieci na zewnątrz.

24. PROCEDURY POSTĘPOWANIA Z DZIECKIEM PRZEWLEKLE CHORYM W SZKOLE

Opracowano na podstawie publikacji: Ośrodka Rozwoju Edukacji, Ministerstwa Edukacji Narodowej, Ministerstwa Zdrowia, Pełnomocnika Rządu do Spraw Równego Traktowania – „One są wśród nas”.

W sytuacji, gdy w szkole jest uczeń przewlekle chory, nauczyciel powinien:

1. Pozyskać od rodziców (opiekunów prawnych) ucznia szczegółowe informacje na temat jego choroby oraz wynikających z niej ograniczeń w funkcjonowaniu;

2. Zorganizować szkolenie kadry pedagogicznej i pozostałych pracowników szkoły w zakresie postępowania z chorym dzieckiem na co dzień oraz w sytuacji zaostrzenia objawów czy ataku choroby;

3. W porozumieniu z pielęgniarką lub lekarzem, wspólnie z pracownikami szkoły opracować procedury postępowania w stosunku do każdego chorego ucznia, zarówno na co dzień, jak i w przypadku zaostrzenia objawów czy ataku choroby.

Procedury te mogą uwzględniać m.in. przypominanie lub pomoc w przyjmowaniu leków, wykonywaniu pomiarów poziomu cukru, regularnym przyjmowaniu posiłków, sposób reagowania itp. Powinny też określać formy stałej współpracy z rodzicami (opiekunami) tego dziecka oraz zobowiązanie wszystkich pracowników placówki do bezwzględnego ich stosowania;

4. Wspólnie z nauczycielami i specjalistami zatrudnionymi w szkole dostosować formy pracy dydaktycznej, dobór treści i metod oraz organizację nauczania do możliwości psychofizycznych tego ucznia, a także objąć go różnymi formami pomocy psychologiczno-pedagogicznej;

5. W przypadku nasilenia choroby u dziecka podczas pobytu w szkole dyrektor lub nauczyciel niezwłocznie informuje o zaistniałej sytuacji rodziców lub prawnych opiekunów.

DZIECKO Z ASTMĄ

Astma oskrzelowa jest najczęstszą przewlekłą chorobą układu oddechowego u dzieci. Istotą astmy jest przewlekły proces zapalny toczący się w drogach oddechowych, który prowadzi do zwiększonej skłonności do reagowania skurczem na różne bodźce i pojawienia się objawów choroby.

OBJAWY Jednym z podstawowych objawów jest duszność jako subiektywne uczucie braku powietrza spowodowane trudnościami w jego swobodnym przechodzeniu przez zwężone drogi oddechowe. Gdy duszność jest bardzo nasiloną możemy zauważyć, że usta dziecka a także inne części ciała są zasinione. Konsekwencją zwężenia oskrzeli jest pojawienie się świszczącego oddechu. Częstym objawem astmy oskrzelowej jest kaszel. Najczęściej jest to kaszel suchy, napadowy, bardzo męczący.

PRZYCZYNY ATAKU Zaostrzenie astmy może być wywołane przez: kontakt z alergenami, na które uczulone jest dziecko, kontakt z substancjami drażniącymi drogi oddechowe, wysiłek fizyczny, zimne powietrze, dym tytoniowy, infekcje.

POSTĘPOWANIE:

1. W przypadku wystąpienia duszności należy podać dziecku wziewny lek rozkurczający oskrzela zgodnie z zaleceniem lekarza.

2. W przypadku objawów ciężkiej duszności należy podać jednocześnie 2 dawki leku w aerozolu w odstępie 10-20 sekund.

3. Po wykonaniu 1 pierwszej inhalacji należy powiadomić rodziców dziecka o wystąpieniu zaostrzenia.

4. W przypadku duszności o dużym nasileniu powinno się wezwać Pogotowie Ratunkowe. W czasie oczekiwania na przyjazd karetki pogotowia dziecko wymaga ciągłego nadzoru osoby dorosłej.

5. Dodatkowo bardzo ważne jest zapewnienie dziecku spokoju oraz odizolowanie od osób trzecich.

NAKAZY:

1. Częste wietrzenie sal lekcyjnych.

2. Dziecko, które ma objawy po wysiłku, powinno przed lekcją wychowania fizycznego przyjąć dodatkowy lek.

3. Ćwiczenia fizyczne należy zaczynać od rozgrzewki.
4. W przypadku wystąpienia u dziecka objawów duszności należy przerwać wykonywanie wysiłku i pozwolić dziecku zażyć środek rozkurczowy.

ZAKAZY:

5. Chorzy uczniowie nie powinni uczestniczyć w pracach porządkowych. 2. W okresie pylenia roślin dzieci z pyłkowicą nie mogą ćwiczyć na wolnym powietrzu oraz nie powinny uczestniczyć w planowanych wycieczkach poza miasto
6. Astma oskrzelowa wyklucza biegi na długich dystansach, wymagających długotrwałego, ciągłego wysiłku.
7. W klasach, gdzie odbywają się lekcje nie powinno być zwierząt futerkowych.

OGRANICZENIA :

1. Uczeń z astmą może okresowo wymagać ograniczenia aktywności fizycznej i dostosowania ćwiczeń do stanu zdrowia.
2. Dziecko uczulone na pokarmy powinno mieć adnotacje od rodziców, co może jeść w sytuacjach, które mogą wywołać pojawienie się objawów uczulenia.

OBSZARY DOZWOLONE I WSKAZANE DLA DZIECKA

1. Dzieci chore na astmę powinny uczestniczyć w zajęciach z wychowania fizycznego. wysportowane dziecko lepiej znosi okresy zaostrzeń choroby.
2. Uczeń z astmą nie powinien być trwale eliminowany z zajęć z wychowania fizycznego.
3. Dzieci z astmą mogą uprawiać biegi krótkie, a także gry zespołowe.
4. Dzieci z astmą mogą uprawiać gimnastykę i pływanie.
5. Dzieci z astmą mogą uprawiać większość sportów zimowych. Bardzo ważny jest dobry kontakt szkoły z rodzicami, po to, aby wspólnie zapewnić dziecku bezpieczne warunki nauki i pobytu w szkole. Pozwoli to zmniejszyć nadopiekuńczość rodziców a dziecku rozwijać samodzielność i zaufanie do własnych możliwości i umiejętności. Tylko współdziałanie szkoły z rodzicami i lekarzem prowadzącym pomoże prawidłowo funkcjonować dziecku z astmą oskrzelową w środowisku, gdzie spędza wiele godzin w ciągu dnia.

DZIECKO Z CUKRZYCĄ

Cukrzyca to grupa chorób metabolicznych charakteryzujących się hiperglikemią (wysoki poziom glukozy we krwi – większy od 250mg%). Obecnie w Polsce wśród dzieci i młodzieży dominuje cukrzyca typu 1 – ten typ cukrzycy ma podłoże genetyczne i autoimmunologiczne. Cukrzyca nie jest chorobą zakaźną, nie można się nią zarazić przez kontakt z osobą chorą. Najczęstsze objawy to wzmożone pragnienie, częste oddawanie moczu oraz chudnięcie. W chwili obecnej, w warunkach pozaszpitalnych, jedynym skutecznym sposobem podawania insuliny jest wstrzykiwanie jej do podskórnej tkanki tłuszczowej (za pomocą pena, pompy). Cukrzyca nie jest chorobą, która powinna ograniczać jakiegokolwiek funkcjonowanie ucznia, tylko wymaga właściwej samokontroli i obserwacji. Ćwiczenia fizyczne, sport i rekreacja połączone z ruchem są korzystne dla dzieci chorych na cukrzycę. Wspierają prawidłowy rozwój emocjonalny i społeczny, pomagają rozwijać samodyscyplinę, gratyfikują, dają przyjemność i satysfakcję. Najważniejszym

problemem przy wykonywaniu wysiłku fizycznego u dzieci z cukrzycą jest ryzyko związane z wystąpieniem hipoglikemii (niedocukrzenia stężenie glukozy we krwi mniejsze niż 60 mg%). Do działań w ramach samokontroli należą: badanie krwi i moczu, zapisywanie wyników badań, prawidłowa interpretacja wyników badań, prawidłowe komponowanie posiłków, prawidłowe i bezpieczne wykonywanie wysiłku fizycznego, obserwacja objawów jakie pojawiają się przy hipoglikemii i hiperglikemii. W każdej szkole powinien znajdować się „kącik” dla ucznia z cukrzycą, czyli ustronne miejsce, w którym dziecko z cukrzycą będzie mogło spokojnie, bezpiecznie i higienicznie wykonać badanie krwi oraz wykonać wstrzyknięcia insuliny.

OBJAWY HIPOGLIKEMII – niedocukrzenia:

1. Bładość skóry, nadmierna potliwość, drżenie rąk.
2. Ból głowy, ból brzucha.
3. Szybkie bicie serca.
4. Uczucie silnego głodu/wstręt do jedzenia.
5. Osłabienie, zmęczenie
6. Problemy z koncentracją, zapamiętywaniem.
7. Chwiejność emocjonalna, nietypowe zachowanie dziecka.
8. Napady agresji lub wesołkowatości.
9. Ziewanie/senność.
10. Zaburzenia mowy, widzenia i równowagi.
11. Zmiana charakteru pisma.
12. Uczeń nielogicznie odpowiada na zadawane pytania.
13. Kontakt ucznia z otoczeniem jest utrudniony lub traci przytomność.

POSTĘPOWANIE PRZY HIPOGLIKEMII LEKKIEJ – dziecko jest przytomne, w pełnym kontakcie, współpracuje z nami, spełnia polecenia:

1. Sprawdzić poziom glukozy we krwi potwierdzając niedocukrzenie.
2. Podać węglowodany proste (sok owocowy, coca-cola, cukier spożywczy rozpuszczony w wodzie lub herbacie, glukoza w tabletkach, płynny miód).

NIE WOLNO:

1. Zastępować węglowodanów prostych słodyczami zawierającymi tłuszcze, jak np. czekolada, ponieważ utrudniają one wchłanianie glukozy z przewodu pokarmowego).
2. Ponownie oznaczyć glikemię po 10-15 minutach.
3. Zawsze należy dążyć do ustalenia przyczyny niedocukrzenia.

POSTĘPOWANIE PRZY HIPOGLIKEMII ŚREDNIO – CIĘŻKIEJ – dziecko ma częściowe zaburzenia świadomości, pozostaje w ograniczonym kontakcie z nami, potrzebuje 3 bezwzględnej pomocy osoby drugiej:

1. Oznaczyć glikemię i potwierdzić niedocukrzenie.
2. Jeżeli dziecko może połykać podać do picia płyn o dużym stężeniu cukru (np. 3-5 kostek cukru rozpuszczonych w ½ szklanki wody, coli, soku).
3. Jeżeli dziecko nie może połykać postępujemy tak jak w przypadku glikemii ciężkiej.

POSTĘPOWANIE PRZY HIPOGLIKEMII CIĘŻKIEJ – dziecko jest nieprzytomne, nie ma z nim żadnego kontaktu, nie reaguje na żadne bodźce, może mieć drgawki.

Dziecku, które jest nieprzytomne NIE WOLNO podawać niczego do picia ani do jedzenia do ust!!!

1. Układamy dziecko na boku.
2. Wstrzykujemy domięśniowo glukagon, jest to zastrzyk ratujący życie.
3. Wzywamy pogotowie ratunkowe.
4. Kontaktujemy się z rodzicami dziecka.
5. Dopiero gdy dziecko odzyska przytomność (po podaniu glukagonu powinno odzyskać przytomność po kilkunastu minutach) i jeżeli dziecko będzie w dobrym kontakcie można mu podać węglowodany doustnie (sok, cola, tabl. glukozy).

U DZIECI LECZONYCH POMPA:

1. Zatrzymaj pompę.
2. Potwierdź hipoglikemię.
3. Jeżeli dziecko jest przytomne podaj węglowodany proste.
4. Odczekaj 10-15 minut i zbadaj ponownie poziom glukozy we krwi, jeżeli nie ma poprawy podaj ponownie cukry proste.
5. Jeżeli objawy ustąpią i kontrolny pomiar glikemii wskazuje podnoszenie się stężenia glukozy, włącz pompę i podaj kanapkę lub inne węglowodany złożone.
6. Jeżeli dziecko jest nieprzytomne lub ma drgawki połóż je w pozycji bezpiecznej, podaj domięśniowo zastrzyk z glukagonu i wezwij karetkę pogotowia. Po epizodzie hipoglikemii nie zostawiaj dziecka samego! Dziecko nie może podejmować wysiłku fizycznego dopóki wszystkie objawy hipoglikemii nie ustąpią!

OBJAWY HIPERGLIKEMII

1. Wzmoczone pragnienie, potrzeba częstego oddawania moczu.
2. Rozdrażnienie, zaburzenia koncentracji.
3. Złe samopoczucie, osłabienie, przygnębienie, apatia. Jeżeli do ww. objawów dołączają: ból głowy, ból brzucha, nudności i wymioty, ciężki oddech. może to świadczyć o rozwoju kwasicy cukrzycowej. Należy wtedy bezzwłocznie:
4. Zbadać poziom glukozy.
5. Skontaktować się z rodzicami lub wezwać pogotowie.

POSTĘPOWANIE PRZY HIPERGLIKEMII

1. Podajemy insulinę (tzw. dawka korekcyjna),
2. Uzupełniamy płyny (dziecko powinno dużo pić, przeciętnie 1litr w okresie 1,5-2 godz., najlepszym płynem jest niegazowana woda mineralna),
3. Samokontrola (badanie moczu na obecność cukromoczu i ketonurii, po około 1 godz. należy dokonać kontrolnego pomiaru glikemii),
4. W razie stwierdzenia hiperglikemii dziecko nie powinno jeść, dopóki poziom glikemii nie obniży się.

NIEZBĘDNIK SZKOLNY, CZYLI CO UCZEŃ Z CUKRZYCĄ ZAWSZE POWINIEN MIEĆ ZE SOBĄ W SZKOLE:

1. Pen – „wstrzykiwacz” z insuliną.
2. Pompę insulinową, jeżeli jest leczone przy pomocy pompy.
3. Nakłuwacz z zestawem igieł.
4. Glukometr z zestawem pasków oraz gazików.

5. Plastikowy pojemnik na zużyte igły i paski.
6. Drugie śniadanie lub dodatkowe posiłki przeliczone na wymienniki np. przeznaczone na „zabezpieczenie” zajęć wf w danym dniu.
7. Dodatkowe produkty – soczek owocowy, tabletki z glukozą w razie pojawienia się objawów hipoglikemii.
8. Telefon do rodziców.
9. Informację w postaci kartki lub bransoletki na rękę, która informuje, że dziecko choruje na cukrzycę.
10. Glukagon (zestaw w pomarańczowym pudełku).

SZKOLNY KODEKS PRAW DZIECKA Z CUKRZYCĄ – KAŻDEMU DZIECKU Z CUKRZYCĄ TYPU 1 NALEŻY ZAPEWNIĆ W SZKOLE:

1. Możliwość zmierzenia poziomu glukozy na glukometrze w dowolnym momencie – także w trakcie trwania lekcji.
2. Możliwość podania insuliny.
3. Możliwość zmiany zestawu infuzyjnego w przypadku leczenia osobista pompą insulinową w odpowiednich warunkach zapewniających bezpieczeństwo i dyskrecję.
4. Właściwe leczenie niedocukrzenia zgodnie ze schematem ustalonym z pielęgniarką szkolną i rodzicami dziecka.
5. Możliwość spożycia posiłków o określonej godzinie, a jeśli istnieje taka potrzeba, nawet w trakcie trwania lekcji.
6. Możliwość zaspokojenia pragnienia oraz możliwość korzystania z toalety, także w czasie trwania zajęć lekcyjnych.
7. Możliwość uczestniczenia w pełnym zakresie w zajęciach wychowania fizycznego oraz różnych zajęciach pozaszkolnych, np. wycieczkach turystycznych, zielonych szkołach.

DZIECKO Z PADACZKĄ

Padaczką określamy skłonność do występowania nawracających, nie prowokowanych napadów. Napadem padaczkowym potocznie nazywamy napadowo występujące zaburzenia w funkcjonowaniu mózgu objawiające się widocznymi zaburzeniami, zwykle ruchowymi. Niekiedy jedynym widocznym objawem napadu są kilkusekundowe zaburzenia świadomości. Napady padaczkowe dzieli się na napady pierwotne uogólnione oraz napady częściowe (zlokalizowane).

NAPADY PIERWOTNIE UOGÓLNIONE

1. Napady nieświadomości, najczęściej kilkusekundowa utrata kontaktu z otoczeniem. Atypowym napadom nieświadomości mogą towarzyszyć mruganie lub gwałtowne 5 ruchy o niewielkim zakresie w obrębie ust.
2. Napady atoniczne – napad spowodowany nagłym i krótkotrwałym obniżeniem napięcia mięśniowego w określonych grupach mięśni.
3. Napady toniczne – występuje głównie u małych dzieci zazwyczaj podczas zasypiania lub budzenia; charakteryzuje się nagłym, symetrycznym wzrostem napięcia mięśni w obrębie kończyn i tułowia.

4. Napady toniczno-kloniczne – w fazie tonicznej dochodzi do nagłej utraty przytomności, skurczu mięśni, zatrzymania oddechu; faza kloniczna charakteryzuje się rytmicznymi, gwałtownymi skurczami mięśni kończyn i tułowia, następnie przechodzi w kilkuminutową śpiączkę.

5. Napady kloniczne – napady głównie u niemowląt i małych dzieci, częściej w przebiegu gorączki, cechują je symetryczne skurcze mięśni kończyn występujące seriami.

6. Napady miokloniczne – charakteryzują się gwałtownymi synchronicznymi skurczami mięśni szyi, obręczy barkowej, ramion i ud przy względnie zachowanej świadomości chorego.

NAPADY CZĘŚCIOWE

1. Napady częściowe z objawami prostymi –świadomość w czasie napadów jest na ogół zachowana, zwykle napady dotyczą określonej okolicy np. ręki lub ust.

2. Napady częściowe z objawami złożonymi – niektórym napadom mogą towarzyszyć zaburzenia świadomości o charakterze omamów i złudzeń; pacjent ma wrażenie, że już znajdował się w danej sytuacji życiowej lub przeciwnie, że nie zna sytuacji i przedmiotów, z którymi w rzeczywistości się już stykał, do tego typu napadów zaliczane są także napady psychoruchowe z towarzyszącymi im różnymi automatyzmami (cmokanie), u dzieci mogą niekiedy występować napady nietypowe, manifestujące się klinicznie bólami brzucha, głowy, omdleniami, napadami lęku itp.

3. Napady częściowe wtórnie uogólnione – rozpoczyna się zwykle od napadowych mioklonicznych lub klonicznych skurczów ograniczonych do określonych grup mięśni, aby następnie rozprzestrzenić się i doprowadzić do wtórnie uogólnionego napadu toniczno-klonicznego (tzw. napadu dużego).

ZESPOŁY PADACZKOWE WIEKU DZIECIĘCEGO – zespół Westa, zespół Lennox-Gastauta, dziecięca padaczka nieświadomości (piknolepsja), padaczka Rolanda, młodzieńcza padaczka nieświadomości, zespół Janza, padaczka odruchowa, omdlenia odruchowe, napady rzekomopadaczkowe. Leczenie padaczki jest procesem przewlekłym, wymaga systematycznego, codziennego podawania leków. Nagłe przerwanie leczenia, pominięcie którejś dawki, może zakończyć się napadem lub stanem padaczkowym. Z tego powodu tak ważne jest aby pacjent mógł systematycznie przyjmować leki. W trakcie włączania leczenia lub jego modyfikacji dziecko może wykazywać objawy senności, rozdrażnienia, zawrotów głowy.

W RAZIE WYSTĄPIENIA NAPADU NALEŻY

1. Przede wszystkim zachować spokój.
2. Ułożyć chorego w bezpiecznym miejscu w pozycji bezpiecznej, na boku.
3. Zabezpieczyć chorego przed możliwością urazu w czasie napadu – zdjąć okulary, usunąć z ust ciała obce, podłożyć coś miękkiego pod głowę.
4. Asekurować w czasie napadu i pozostać z chorym do odzyskania pełnej świadomości.

NIE WOLNO:

1. Podnosić pacjenta.

2. Krępować jego ruchów.

3. Wkładać czegokolwiek między zęby lub do ust.

Pomoc lekarska jest potrzebna, jeżeli był to pierwszy napad w życiu lub napad trwał dłużej niż 10 minut albo jeśli po napadzie wystąpiła długo trwająca gorączka, sugerująca zapalenie opon mózgowo-rdzeniowych.

Dzieciom chorym na padaczkę trudniej jest wykorzystać w pełni swoje możliwości edukacyjne z przyczyn medycznych i społecznych. Narażone są na wyższy poziom stresu wynikający z obawy przed napadem i komentarzami, stąd też częściej występują u nich cechy zespołu nadpobudliwości psychoruchowej, trudności w czytaniu i pisaniu oraz inne trudności szkolne. W razie narastających trudności szkolnych, trzeba zapewnić dziecku możliwość douczania, zorganizować odpowiednio czas na naukę, z częstymi przerwami na odpoczynek, modyfikować i zmieniać sposoby przyswajania wiadomości szkolnych. Nie należy z zasady zwalniać dziecka z zajęć wychowania fizycznego ani z zabaw i zajęć ruchowych w grupie rówieśników. Należy jedynie dbać o to, aby nie dopuszczać do nadmiernego obciążenia fizycznego i psychicznego. Gdy zdarzają się napady, dziecko powinno mieć zapewnioną opiekę w drodze do i ze szkoły.

DZIECKO PRZEWLEKLE CHORE

Choroba przewlekła to proces patologiczny trwający ponad 4 tygodnie, cechujący się brakiem nasilonych objawów chorobowych. Długotrwała choroba i częste hospitalizacje mogą okresowo uniemożliwiać choremu dziecku przebywanie w grupie rówieśników, a także zaspokajanie wielu ważnych potrzeb psychicznych, fizycznych i społecznych. Przeciwdziałanie niekorzystnym skutkom choroby przewlekłej, polega między innymi na udzielaniu dziecku i jego rodzinie pomocy w budowaniu nowej koncepcji życia z chorobą i pomimo choroby. Odbudowa poczucia bezpieczeństwa jest jednym z najważniejszych zadań osób pomagających choremu dziecku i jego rodzinie. Dziecko może czuć się mniej bezradne i zagubione, gdy ma okazję do odnoszenia sukcesów i poradzenia sobie z trudnymi sytuacjami. Zatem dostrzeganie i eksponowanie osiągnięć dziecka, chwalenie go za nie i nagradzanie jest jednym z kierunków pomagania mu w pokonywaniu poczucia bezradności. Drugi ważny kierunek to uczenie dziecka nowych umiejętności- zarówno tych przydatnych w pokonywaniu trudności związanych z chorowaniem, jak i tych otwierających mu nowe, wolne od ograniczeń pola aktywności, poszerzających jego „obszar wolności”. Szkoła pełni w życiu chorego dziecka szczególną rolę. Jest to miejsce, w którym może się ono uczyć i bawić, rozwijać swoje zdolności i umiejętności, może przeżywać radość i dumę ze swojej aktywności, a także budować dobre relacje z innymi dziećmi. Obecność przyjaznych nauczycieli i rówieśników jest bardzo ważna dla prawidłowego rozwoju emocjonalnego i społecznego chorego dziecka. Niezwykle ważne jest przekazanie nauczycielom informacji o wpływie choroby dziecka na funkcjonowanie psychiczne, fizyczne i społeczne ucznia. Niektóre leki mogą działać pobudzająco a inne usypiająco. Może to mieć wpływ na zachowanie się dziecka lub możliwość efektywnego uczenia się. Dzięki informacjom od rodziców i lekarzy, nauczyciel może poznać chorobę dziecka w takim zakresie, aby w razie potrzeby,

w odpowiednim czasie, udzielić mu niezbędnej pomocy i wsparcia oraz zapewnić bezpieczne warunki na terenie szkoły. Także dostosować sposoby komunikowania się oraz sposoby i formy nauczania do potrzeb i aktualnych możliwości chorego dziecka. Wzajemne kontakty pomiędzy szkołą i rodzicami powinny być stałe i systematyczne, oparte na zaufaniu, spokojnej, wzajemnej wymianie informacji oraz współpracy i zrozumieniu.

Główne sposoby pomocy przewlekłe choremu dziecku możliwe do zrealizowania na terenie szkoły:

1. zapewnienie poczucia bezpieczeństwa psychicznego i fizycznego,
2. pomoc w pokonywaniu trudności, uczenie nowych umiejętności,
3. budowanie dobrego klimatu i przyjaznych relacji klasowych,
4. przygotowanie uczniów zdrowych na spotkanie chorego kolegi,
5. traktowanie chorego dziecka jako pełnoprawnego członka klasy,
6. uwrażliwianie dzieci zdrowych na potrzeby i przeżycia dziecka chorego,
7. uwrażliwianie dziecka chorego na potrzeby i przeżycia innych uczniów,
8. motywowanie do kontaktów i współdziałania z innymi dziećmi,
9. rozwijanie zainteresowań, samodzielności dziecka,
10. dostarczanie wielu możliwości do działania i osiągnięcia sukcesów,
11. motywowanie do aktywności.

25. PROCEDURA POSTĘPOWANIA W SYTUACJI ZAGROŻENIA CHEMICZNEGO LUB BIOLOGICZNEGO SZKOŁY

Przez zagrożenie chemiczne rozumiemy uwolnienie niebezpiecznych dla ludzi i środowiska pierwiastków chemicznych oraz ich związków, mieszanin lub roztworów występujących w środowisku lub powstałych w wyniku działalności człowieka zaś mianem zagrożenia biologicznego określa się organizmy lub substancje pochodzenia organicznego, które stanowią zagrożenie dla zdrowia człowieka. Należą do nich bakterie, wirusy lub toksyny (pochodzenia biologicznego), które mogą zagrażać życiu człowieka.

Gdy zauważymy podejrzaną substancję W BUDYNKU SZKOŁY:

1. Nie dotykaj, nie wężaj ani nie sprzątaj podejrzanych przedmiotów, proszków czy cieczy
2. Nie wchodzić w opary/chmurę substancji, nie przechodzić przez nią.
3. W celu zapobiegania rozprzestrzenianiu się substancji stałej/ciekłej, przykryć ją np. bluzą czy kocem, jeśli to możliwe.

4. Ewakuuj wszystkie osoby znajdujące się w pomieszczeniu, w którym wykryto obecność podejrzanego substancji. Jeśli substancja znajduje się na korytarzu skieruj osoby na nim przebywające do możliwie odległej sali i poleć im się tam zamknąć.

5. Pozamykaj okna oraz drzwi, wyłącz klimatyzację, nie dopuść do przeciągów w pomieszczeniu, w którym przebywasz

6. Jeśli opuszczasz pomieszczenie zatrzaśnij drzwi pozostawiając klucz w drzwiach

7. Niezwłocznie powiadom Dyrektora Szkoły lub jego zastępcę o zaistniałym zagrożeniu.

8. Dyrektor Szkoły (jego zastępca) lub wyznaczona przez Dyrektora osoba powiadamia odpowiednie służby - policja, straż pożarna, pogotowie ratunkowe kładąc szczególny nacisk na zawarcie w tym powiadomieniu informacji o charakterze potencjalnego zagrożenia

9. Na polecenie Dyrektora Szkoły należy zaalarmować wszystkie osoby przebywające na terenie szkoły. Dyrektor Szkoły podejmuje decyzję o pozostaniu w salach lub ewakuacji do II PUNKTU EWAKUACJI / innego miejsca wyznaczonego. Miejscem ewakuacji powinien być budynek/budynki, a nie przestrzeń otwarta.

10. INFORMACJA O EWAKUACJI POZA BUDYNEK SZKOŁY DO II PUNKTU EWAKUACJI zostaje podana przy pomocy komunikatu słownego oraz towarzyszy jej sygnał dźwiękowy „trzy krótkie dzwonki”.

11. W PRZYPADKU DECYZJI O POZOSTANIU W SALACH pracownicy oraz uczniowie informowani są o tym fakcie sygnałem dźwiękowym „wielokrotny sygnał na przemian krótki (1 sekunda), długi (5 sekund)” oraz przez komunikat słowny „proszę pozostać w salach, zamknąć okna i uszczelnić drzwi”

11a. II PUNKTEM EWAKUACJI dla Szkoły Podstawowej nr 12 w Warszawie jest:

- Przedszkole nr 129, Raj na Skarpie, ul. Jazdów 10B, 00-001 Warszawa

Przemierzając się pamiętaj: jeśli to możliwe poruszaj się prostopadle do kierunku wiatru oraz w miarę możliwości chroń swoje drogi oddechowe (oddychaj przez nos, oddychając płytko oraz zasłoń nos i usta za pomocą chusteczki, ubrania lub innego materiału)

12. W obiekcie – budynku, do którego nastąpiła ewakuacja należy zamknąć i uszczelnić okna, drzwi, otwory wentylacyjne, wyłączyć klimatyzację

13. Wszyscy ewakuowani przebywają na miejscu II PUNKTU EWAKUACJI do czasu otrzymania stosownej informacji od osoby kierującej akcją ewakuacyjną, co do dalszych działań lub odwołania ewakuacji i powrotu do budynku szkoły oraz dalszej pracy i nauki.

14. Dyrektor Szkoły lub jego zastępca sporządza listę osób, które miały kontakt z podejrzaną substancją albo przebywały w bliskiej odległości z podejrzaną substancją i przekazuje ją odpowiednim służbom

Gdy zauważymy podejrzaną substancję POZA BUDYNKIEM SZKOŁY:

1. Nie dotykaj, nie wążhaj ani nie sprzątaj podejrzanych przedmiotów, proszków czy cieczy
2. W celu zapobiegania rozprzestrzenianiu się substancji, przykryj ją np. blużą czy kocem o ile to możliwe.
3. Bezzwłocznie ewakuuj wszystkie osoby znajdujące się poza budynkiem szkoły do budynku szkoły polecając ochronę dróg oddechowych – oddychamy płytko przez ubranie lub inny materiał,
4. Nie wchodzić w opary/chmurę substancji, nie przechodzić przez nią.
5. Powiadom Dyrektora Szkoły lub jego zastępcę o zaistniałym zagrożeniu.
6. Dyrektor Szkoły (jego zastępca) lub wyznaczona przez Dyrektora osoba powiadamia odpowiednie służby - policja, straż pożarna, pogotowie ratunkowe kładąc szczególny nacisk na zawarcie w tym powiadomieniu informacji o charakterze potencjalnego zagrożenia
7. Na polecenie Dyrektora Szkoły należy zaalarmować wszystkie osoby przebywające na terenie szkoły o zagrożeniu oraz polecić nauczycielom prowadzącym zajęcia:
 - a) zamknąć i uszczelnić w salach okna, drzwi, otwory wentylacyjne, wyłączyć klimatyzację
 - b) chronić drogi oddechowe poprzez płytkie oddychanie oraz zasłonięcie nosa i ust za pomocą chusteczek, ubranie czy inne materiały
 - c) osoby przebywające w salach w bezpośredniej bliskości substancji przenoszą się do skrzydła szkoły możliwie oddalonego od zagrożenia i tam postępują zgodnie z punktami a) i b)
8. Pracownicy obsługi zamykają oraz uszczelniają okna i drzwi w salach i pomieszczeniach, w których nie odbywają się zajęcia oraz w ciągach komunikacyjnych
9. Wszyscy przebywają w uszczelnionych pomieszczeniach do czasu otrzymania stosownej informacji od osoby kierującej akcją ewakuacyjną, co do dalszych działań lub odwołania zagrożenia i powrotu do dalszej pracy i nauki.

10. Dyrektor Szkoły lub jego zastępca sporządza listę osób, które miały kontakt z podejrzaną substancją albo przebywały w bliskiej odległości z podejrzaną substancją i przekazuje ją odpowiednim służbom

ZASADY ZACHOWANIA OSÓB EWAKUOWANYCH:

1. Jeśli miał miejsce kontakt z podejrzaną substancją **NIE DOTYKAJ UST I NOSA** oraz dokładnie umyj ręce wodą z mydłem.
2. W sytuacji występowania podejrzenia zagrożenia chemicznego lub biologicznego **NIE WOLNO** jeść ani pić do czasu uzyskania zgody odpowiednich służb kierujących akcją (policja, straż pożarna, wyspecjalizowana jednostka zwalczania skażeń i zakażeń)
3. Chroń swoje drogi oddechowe – oddychaj płytko przez ubranie lub ręcznik
4. W miarę możliwości należy przygotować wilgotne tampony do ochrony dróg oddechowych, na wypadek przeniknięcia środków biologicznego lub chemicznych do wnętrza pomieszczeń - częsta zmiana tamponu lub nawilżanie go wodą zabezpiecza przed nadmiernym pochłanianiem substancji
5. Postępuj zgodnie z poleceniami oraz z otrzymanymi wytycznymi od osób kierujących akcją.

26. SYGNAŁY ALARMOWE OBOWIĄZUJĄCE W SZKOLE:

- trzy krótkie przerywane dzwonki i komunikat słowny: **ALARM POŻAROWY/ ALARM ULATNIAJACY SIĘ GAZ/ ALARM BOMBOWY/ ALARM CHEMICZNY LUB BIOLOGICZNY – wysłuchać komunikatu słownego!**, ewakuować się z budynku szkoły do wyznaczonego punktu (boisko szkolne lub II punkt ewakuacji),
- wielokrotnie powtarzane krótkie dzwonki (powyżej trzech) – zabarykadować się w salach, zamknąć okna, położyć się nisko na ziemi,
- naprzemienne krótkie (1 sekunda) i długie (5 sekund) dzwonki i komunikat słowny – zamknąć się w sali, zamknąć okna, wyłączyć wentylację, uszczelnić drzwi, zasłonić usta materiałem,
- długi nieprzerwany dzwonek i komunikat słowny – odwołanie alarmu.